

Antoni Gaudí, Torre Figueras o Bellesguard, 1900-1902, Barcelona

«Passejada al castell de Bellesguard», un poema rococó de Josep Arrau i Estrada (1774-1818)

MONTSERRAT CLARASÓ, JOAN TRES

«Fins fa poc, el nom de Josep Arrau i Estrada no constava en les històries de la literatura catalana, a tot estirar, se li dedicava algun petit paràgraf en el capítol del teatre com a autor del sàinet *L'avarícia castigada per l'astúcia d'En Tinyeta*, i això malgrat l'àmplia informació que en dóna Antonio Elias de Molins en el *Diccionario biográfico y bibliográfico de escritores y artistas catalanes del siglo XIX* (1889-1895), on trobem explicitada tota l'obra coneguda, manuscrita i editada d'Arrau i Estrada. Darrerament, dues publicacions han fet canviar forçosament la percepció que fins ara teníem d'aquest autor barceloní: la de Manuel Jorba, en el volum IV de la *Història de la cultura catalana*, d'Edicions 62, i la més recent, sota la direcció de Max Cahner, de *Literatura de la revolució i la contrarevolució (1789-1849)*, vol. 2, de Curial Edicions Catalanes, on es palesa la importància de l'obra de Josep Arrau, sobretot dels poemes «Somni i realitat» i «La Ninfa catalana». A més, Josep Arrau i Estrada és també autor d'altres obres poètiques gens menyspreables,¹ entre elles, el poema objecte d'aquest estudi, «una de les seves obres poètiques catalanes més interessants», segons escriu M. Cahner.²

La «Passejada al castell de Bellesguard» es troba en el ms. 862 de la BC, que conté poesies en castellà i en català de Josep Arrau i Estrada. El manuscrit consta de 85 folis de 205 per 145 mm, numerats modernament a llapis. Relligat en pergami, es pot llegir en el lloc: *Poesias propias de J. A.*; i en el foli 1r: *Poesias castellanas y catalanas de Joseph Arrau, profesor de pintura*.

1. Algunes d'elles han estat editades per Max Cahner a *Literatura de la revolució i la contrarevolució (1789-1849)*, vol. 2, Barcelona: Curial Edicions Catalanes, 2002.

2. ID., p. 101.

La primera part del manuscrit, des del foli 2r fins al 41v, conté les poesies en castellà. La segona part, des del foli 42r fins al 82v, encapçalada en el foli 42r pel títol *Poesías catalanas de Joseph Arrau, profesor de pintura*, conté les poesies en català, algunes d'aquestes, amb la indicació de la data i el periòdic on es publicaren, com és el cas de «Somni i realitat», folis 72r-78v, i «La Ninfa catalana», folis 79r-82v, tot i que, segons anota Max Cahner a *Literatura de la revolució i la contrarevolució (1789-1849)*, vol. 2, p. 140, les referències són incorrectes.³ El poema que estudiem i transcrivim ocupa els folis 53r-56r. La resta són poesies de contingut molt divers: patriòtiques, de circumstàncies, morals, escatològiques, etc. Caldria revisar totes aquestes composicions, avaluar-les literàriament i, fins i tot, estudiar-ne la publicació de l'obra completa catalana.

Josep Arrau i Estrada ha estat, fins ara, més conegut com a pintor i professor de pintura que com a home de lletres. Neix a Barcelona el 1774. De petit es dedica ja a la pintura i cursa estudis a l'Escola de Nobles Arts. L'any 1793, a l'edat de dinou anys, guanya el premi de pintura de l'Escola de Nobles Arts atorgat per la Junta de Comerç de Barcelona. Només cinc anys després, el 1798, entra a formar part de la plantilla de l'escola com a professor ajudant de la secció de pintura, i n'ocupa el càrrec de tinent de director amb caràcter interí. El 1803 hi té plaça de professor amb caràcter definitiu.

El 2 de juny de 1808, a causa de l'ocupació de Barcelona per les tropes napoleòniques, deixa la ciutat i es trasllada a Reus, on residirà fins al 1814, quan torna a Barcelona i continua com a professor de l'Escola de Nobles Arts. Durant la seva estada a Reus imparteix classes a la seva pròpia escola de pintura. Mor l'any 1818, a l'edat de 44 anys.

A més de la pintura, Arrau conreà també la literatura. Escriví i publicà en periòdics de Barcelona, Tarragona, Reus i Manresa diverses poesies de caire patriòtic amb un contingut antinapoleònic, i també diverses poesies de circumstàncies en català i castellà i glosses i imitacions del Rector de Valfogona, contingudes en el volum manuscrit descrit més amunt, entre les quals es troba la composició que editem.

Escriví també altres obres de més envergadura, més ambicioses. D'una banda, dues composicions poètiques properes al gust neoclàssic del moment quant als temes i a la forma: «La Ninfa Catalana. Romans sobre la diversitat de notícies, son origen y fonaments», publicat al *Diari de Manresa* el 7 d'abril de 1808, i «Somni i realitat sobre les ocurrencies del dia», publicat també al *Diari de Manresa* els dies 29 i 30 d'agost de 1808; de l'altra, el sàinet «L'avarícia castigada d'En Tinyeta», amb un argument que transcorre en un ambient d'estafadors i lladres, escrit en to més popular i costumista, propi del gènere, i del qual Xavier Fàbregas, a *Història del teatre català*, ens

3. En el ms., a la p. 72r, es llegeix: *Somni realitat. Desahogos de una musa catalana. Poema publicat en los Diaris de Manresa dels dias 29 y 30 de agost de l'any 1808*. Segons Max Cahner, però, es publicà els dies 30 i 31 d'octubre de 1808. Al foli 79r es llegeix: *La ninfa catalana. Romans sobre la diversitat de notícies, son origen y fonaments. Publicat en lo Diari de Manresa de 7 de abril de 1808*. Segons Max Cahner, però, es publicà el 19 de març de 1809.

diu que cal relacionar-lo «ni que sigui molt remotament [potser caldria emfatitzar aquest «molt remotament»] amb *L'òpera dels captaires*, de John Gay». És autor també d'unes memòries inèdites, en prosa i en castellà, de la guerra del Francès, que escriví durant la seva estada a Reus, sota el títol *Apuntaciones importantes para la historia de la esclavitud y libertad española*, un text força interessant per a seguir les vicissituds de la guerra vista per un intel·lectual antifrancès des del seu exili reusenc.

La «Passejada al castell de Bellesguard» és un poema de circumstàncies, el motiu del qual s'especifica clarament en l'encapçalament: «Habent lo director y tots los mestres de la Acadèmia de Dibux fet una pasejadeta (o dia de granja) fins al castell de Bellasguart [...] faltant-i lo director de Arquitectura [...] se resolgué fer-li, per explicar-li la diversió, una carteta y la[s] següens Dècimas».

És inevitable, tant pel contingut del poema com per la vinculació professional de Josep Arrau i Estrada, dedicar unes línies a l'Escola de Nobles Arts de Barcelona, anomenada pel nostre autor en la introducció al poema «Acadèmia de Dibux». Tingué el seu origen en l'Escola Gratuïta de Dibuix de Barcelona establerta per la Junta de Comerç a l'edifici de Llotja el 1775, institució que renovarà el panorama artístic de l'època en recollir les idees il·lustrades del moment.

El seu director, l'any 1817, data en què s'escriví el poema que estudiem, era Jaume Folc i Costa, el qual prengué possessió del càrrec el 10 de maig de 1805. Amb motiu de l'ocupació de Barcelona per les tropes de Napoleó, el 15 de setembre de 1809, els francesos obligaren el director i els professors de l'Escola a jurar fidelitat al rei Josep Bonaparte; en negar-s'hi, foren destituïts dels seus càrrecs i abandonaren la ciutat. Tanmateix, un cop retornat Ferran VII, Folc fou restituït en la direcció de l'Escola el 1814, càrrec que exercí fins al 1821, data de la seva mort.

L'any 1816 s'instaurà la càtedra d'Arquitectura, el titular de la qual fou Antoni Cellers i Azcona, que l'ocupà el setembre de 1817, i a qui, recordem, va adreçada la composició que estudiem i editem. Nascut a Lleida el 1775, cursà estudis d'arquitectura, becat per la Junta de Comerç, a l'Academia de San Fernando de Madrid des del 1797 fins al 1803 i a Roma fins al 1814. Fou proposat i reclamat a Barcelona per fer-se càrrec de les classes d'arquitectura de l'Escola de Nobles Arts, motiu pel qual retornà a Catalunya, però com que encara no estaven enllestides les instal·lacions per a impartir classes, marxà a Lleida, on residia la seva família. Sembla que els viatges i les estades a Lleida sovintejaren; quan Arrau i Estrada escriví el poema que transcrivim, al mes de maig del 1817, Cellers era a Lleida; així ho explicita en la introducció: «faltant-i lo director de Arquitectura (que estaba en Lleyda, sa pàtria, a vèurer los seus pares) [...] en senyal de l'apreçio de sa amistat se resolgué fer-li, per explicar-li la diversió, una carteta y la[s] següens Dècimas». Els lligams de Cellers amb la seva vila natal foren de diversa índole; d'una banda, segons Jaume Carrera i Pujal a *La escuela de nobles artes de Barcelona*, «Cellers pasó el verano de 1816 en Lérida donde residía su familia, pues todavía no estaba preparada la clase de Arquitectura, y le sería muy agradable la permanencia allí, pues buscó el modo de que el Gobernador militar y polí-

tico lo retuviese por asuntos de servicio; pero en Octubre la Junta manifestó a dicha autoridad que aquel debía regresar para abrir la escuela»; d'altra banda, cal recordar que entre el 1816 i el 1818 Cellers projectà diverses obres públiques a Lleida, com ara un projecte del canal d'Urgell, els plànols del qual foren aprofitats per al traçat definitiu del 1852.⁴

Un altre dels personatges vinculat a l'Escola de Nobles Arts i citat explícitament en el poema és Josep Casas, un pintor secundari amb plaça de professor ajudant interí que sol·licità la de professor amb caràcter definitiu que havia deixat vacant Josep Arrau a la seva mort, el 1818.

Altres professors en actiu a l'Escola el 1817 que probablement participaren en la passejada motiu del poema foren els escultors Salvador Gurri i Coromines, Damià Campeny i Francesc Bover, i els pintors Francesc Rodríguez i Pusat, Francesc Vidal, Salvador Molet, Carles Ardit, Josep Coromines, Benet Calls, Gaietà Pont, Antoni Casas i Pau Rigalt.

Si el mòbil del poema se'ns especifica en la introducció: el director, els professors i els alumnes de l'Acadèmia de Dibuix, és a dir l'Escola de Nobles Arts, van d'excursió al castell de Bellesguard, «interessantíssim» –ens diu l'autor en una nota– «als artistes per conservar-se en ell vàries ruïnes y alguns framents de arquitectura rànica», l'any de composició del poema no és difícil de concloure. Antoni Cellers accepta la plaça de professor d'arquitectura l'any 1816, i Arrau i Estrada mor abans d'acabar el curs 1817-1818. Així doncs, si hom té present que el poema fou escrit a la primavera, l'any 1817 sembla el més factible com a data de la passejada motiu del poema. El mes i el dia en què es va fer l'excursió es poden deduir de les dades que ens dona, en notes a part, el manuscrit: d'una banda sabem que és «la tornaboda de San Pere Màrtir», és a dir uns dies després del 29 d'abril, festivitat d'aquest sant; de l'altra, sabem que aquell mateix dia, al temple de Nostra Senyora de la Bonanova, se celebra la Festa del Roser, per tant, es tracta del primer diumenge de maig, que l'any 1817 es va escaure el dia 4 de maig. Així doncs, podem proposar, sense gaire marge d'error, que aquesta passejada tingué lloc el 4 de maig de 1817.

El poema és compost per catorze dècimes espineles, una estrofa totalment adient per a aquesta composició de circumstàncies, que tant pel contingut com per la forma és plenament rococó.

La composició, que és narrativa i utilitza tant l'estil directe com l'indirecte, comença amb una estrofa que ens situa a la primavera al pla de Barcelona, «La primavera florida / los camps y prats regalaba», en un ambient arcàdic, «la caterva divertida / de las ninfas de Pomona / ballaban una rodona, / saltan ab molta alegria», adient

4. L'any 1836 la Junta de Comerç acordà que, sota la direcció de Josep Marià de Cabanes i d'Antoni Cellers, s'iniciessin les excavacions al carrer del Paradís, en el lloc on avui es troben les columnes del temple d'Hèrcules. Més tard Cellers escriví la *Memòria sobre el colosal templo de Hércules y noticia de sus planos*. També va dirigir la reconstrucció del monestir de Montserrat, i insistí a l'Ajuntament de Barcelona perquè no desaparegués la "Creu Coberta".

per a gaudir de «las delicias de la vida»; tot plegat, una imatge frívola, jovial, placent, molt del gust rococó. En aquest ambient idíl·lic i feliç, la segona estrofa ens mostra els professors de l'Acadèmia i els seus alumnes, presentats com a personificacions de les Belles Arts que, disposats a sortir d'excursió de bon matí, adverteixen l'absència de l'Arquitectura, és a dir, d'Antoni Cellers. Els primers versos d'aquesta estrofa, «Las Bellas Arts ocupadas/ en continua imitació» apunten la concepció que tenen els preceptistes neoclàssics, seguint Aristòtil, segons la qual l'activitat artística és una imitació que mai no podrà igualar la bellesa d'allò que imita, la naturalesa. Els dos últims versos d'aquesta estrofa, «que per ser lluny no podia / haber sentit la Badada», i la nota explicativa que acompanya el mot *Badada*, ens suggereixen el to intimista, reduït i de circumstàncies d'aquesta composició poètica que, en utilitzar expressions «argòtiques», necessita aclariments annexos per a ser entesa pels qui no pertanyen al cercle minoritari al qual, de fet, va dirigida.

Les tres estrofes següents reprenen l'ambient arcàdic amb les intervencions de Pintura i Escultura i Flora que troben a faltar Arquitectura, i la compareixença d'Amor «entre mil ninfas galanas» justificant l'absència del professor d'arquitectura per «que jo só qui l'a portada / a vèurer la pàtria amada / en lo seno paternal».

Les estrofes 6, 7 i 8, un exemple de l'espontaneïtat, gràcia i jovialitat del rococó, narren el passeig del grup, que fa una aturada a Gràcia, on gaudeixen de «la amenitat de un jardí» i de «lo hermós color de la rosa» tot recreant el paladar «ab lo xocolate fi», per continuar en un ambient alegre i festiu: «anàban sempre saltant» i, sense deixar el to arcàdic, «Ceres, que estaba observant», «uns genis adelantats», fins al temple de Nostra Senyora de la Bonanova, i d'allí al castell de Bellesguard.

Arribada l'hora del dinar, el poema, en les tres estrofes següents, pren un to més popular, humorístic i burlesc, sense vorejar en cap moment la grolleria. L'autor continua utilitzant una certa elegància verbal, lligada a l'aparat mitològic i arcàdic, i així apareixen Bacus i Neptú amb «lo seu exèrcit confit», que per una nota al marge sabem que es tracta de «sardina, anxoba, peix fregit y oli», ens parla que «avisa la gana al cuch», o del «dols sonido del plat»; a la següent estrofa, però, l'autor ironitza sobre aquest llenguatge tan rebuscat i eufemístic, i, adreçant-se a la seva musa, pregunta; «Tems a la faba y te encallas? / Te espanta tanta sardina? / Lo pèsol te desatina? / La escarxofa at causa por?», etc. També aquí trobem, com hem vist, notes aclaridores que ens confirmen l'aspecte més íntim, dirigit a una petita comunitat de lectors, de la composició.

Les tres darreres estrofes reprenen el tema motriu del poema, l'absència d'Arquitectura, és a dir, d'Antoni Cellers, al qual es dedica un abrandat panegíric «jamay olvidarem / la amistad que li tenim [...] y colocarem son nom / al puesto més eminent». Alguns estudiants i professors pugen fins al cim del Tibidado, però no Arrau i Estrada, que podem entendre que restà a Bellesguard pintant, «la partera Pintura», i que es declara l'autor del poema: «prometé de bona gana / contaria a la germana [es refereix a Arquitectura] / tot lo que habia pasat».

La tornada a Barcelona per Gràcia i la torre Gironella és explicada en nota al marge.

Aquesta excursió al cim del Tibidabo passant per Gràcia, Sarrià i el castell de Bellesguard devia ser habitual entre els barcelonins de l'època. El 1785, any en què Francisco de Zamora decideix conèixer el país, experiència que recollirà en el seu *Diario de los viajes hechos en Cataluña*, el primer viatge o excursió que fa és precisament al Tibidabo i, com Arrau i Estrada, en destaca l'església de la Mare de Déu de la Bonanova i el castell de Bellesguard, del qual diu: «En el día todo está arruinado».

Del cim del Tibidabo estant, Zamora expressa: «No es fácil explicar la hermosísima vista que se descubre desde este punto [...]; hace un conjunto superior a toda explicación, más propio de una pintura poética que de una narración».

En resum, podem concloure afirmant que es tracta d'una composició lleugera, amb intenció de divertiment, tocs anacròntics i humorístics, de temàtica totalment intranscendent, sense gaires pretensions literàries ni grandiloqüència o gravetat, més aviat frívola i de lectura reduïda a un àmbit merament particular, sense cap intenció d'ésser publicada, però no per tot això mancada d'un gran interès literari.

Transcrivim el text segons les normes d'«Els Nostres Clàssics». Així, respectem la llengua original del manuscrit i només regularitzem, seguint la normativa vigent, les majúscules i les minúscules, l'accentuació, la dièresi i la puntuació. Les anotacions que fa l'autor al marge del text són transcrites en lletra cursiva a les notes a peu de pàgina.

Habent lo director y tots los mestres de la Acadèmia de Dibux fet una pasejada (o dia de granja) fins al castell de Bellasguart,⁵ la que se anomenà “fabada” per ser lo temps propi, y sent lo dispenser un dels mestres que hera Joseph Casas, faltant-i lo director de Arquitectura (que estaba en Lleyda, sa pàtria, a vèurer los seus pares), com lo dia fou tan feliz y molts trobaren a faltar-lo, per major satisfacció, en senyal de l’aprècio de sa amistat se resolgué fer-li, per explicar-li la diversió, una carteta y la[s] següens

Dècimas

La primavera florida
los camps y prats regalaba,
y a disfrutar convidaba
las delicias de la vida:
la caterva divertida
de las ninfas de Pomona
ballàban una rodona,
saltan ab molta alegria
anunciant un feliz dia
en lo pla de Barcelona.

Las Bellas Arts ocupadas
en contínua imitació,
per lograr tal diversió
estàban ja preparadas:
de Apolo hermós avisadas
súrtan una matinada
la quadrilla congregada,
faltar-ne una, advertia,
que per ser lluny no podia
haber sentit la Badada.⁶

“Germanas”, diu la Pintura,
“la millor [a] faltar trobem,
perquè hont nos ficarem
si falta la Arquitectura?”

5. Vegeu, més avall nota 12.

6. *Campana de la catedral que toca sempre a la matinada*. “Tocar la Badada”, expressió que usaba dias habia lo amic Casas. Es tracta d’una de les campanes petites de la Seu de Barcelona, la Vedada, fosa l’any 1709 i que va restar en actiu fins al 1969, any en què es va retirar al Museu de la Catedral, on es pot veure actualment tot just a l’entrada de la sala capitular.

“És cert”, respon la Escultura,
“no y a dupte”, anyadeix Flora,
y la del buril senyora
que los fets immortaliza
troba ser cosa precisa
buscar-la sens pèrdrer hora.

Lo Amor, que estava ocupat
entre mil ninfas galanas,⁷
las diu: “què teniu, germanas,
que el color teniu mudat?”
“La Arquitectura ha faltat”,
li responen, y ell, jovial,
las diu: “no u tingueu a mal,
que jo só qui l’a portada
a vèurer la pàtria amada
en lo seno paternal.”

”Tireu abant, disfruteu
de un dia tan placenter,
que entre las Gràcias⁸ pot ser
que notícias ne sabreu:
Casas⁹ primer trobareu
hont és just que’s satisfàcia
vostre gust ab eficàcia,
que entre vosaltras és just
que sempre vàgia lo gust
acompanyat de la gràcia.”

Après un poch de camí
lo gust en Gràcia trobaren,
lo paladar recrearen
ab lo xocolate fi:
la amenitat de un jardí

7. *Hera dia de surtir moltes noyas ab sos amants, per ser la tornaboda de San Pere Màrtir.* És a dir, uns dies després del 29 d’abril, festivitat d’aquest sant tan popular a Barcelona i a Esplugues, d’on era patró, i molt probablement el primer diumenge de maig per la indicació que es fa més endavant en el text de la celebració, a la capella de Nostra Senyora de la Bonanova, de la Festa del Roser.

8. Les Gràcies i les Muses habitaven l’Olimp i formaven el seguici d’Apol·lo.

9. *Casas hera lo dispenser, y estava adelantat ab la senya que trobar-i an lo xocolate amanit a las primeras casas de Gràcia.*

los ensenyà alguna cosa
de naturalesa hermosa
y son lluit aparato,
divertín-las un gran rato
lo hermós color de la rosa.

Después tiraren abant
y uns genis¹⁰ adelantats
per entre los camps granats
anàban sempre saltant:
Ceres, que estava observant,
tan satisfeta se troba,
que de sa amiat en prova
las promet, y asegura,
que en punt de la Arquitectura
trobaran la bona nova.

Vegeren un temple vell¹¹
circuït tot de un roser,
que lo arquitecto primer
se'l va fabricar per ell.
Después, en un gran castell
—fàbrica antiga de l'Art—,
arruïnat la major part,
descans donà a sa surtida
y Bellas Arts acullida
tingueren en Bellasguart.¹²

10. *Los noys anàvan saltant devan de tots.*

11. *Travesats camps de blat arribaren al temple de Nostra Senyora de la Bonanova, en ocasió que celebrava la Festa del Roser:* Es tracta de l'església bastida al damunt de la primitiva capella dedicada als sants màrtirs Gervasi i Protasi, a l'encreuament de camins de Barcelona a la serra de Collserola (passant prop de Bellesguard) i el de Sarrià a Horta, al lloc anomenat de la Creu Trecada o la Creu Llençada. S'hi venerava la Mare de Déu de la Bonanova, nom popular que prengué a causa de la petició de noves, de bones noves que li feien els feligresos i que acabaria convertint-se en l'advocació de la imatge. Incendiada el 1706 per l'exèrcit francocastellà que assetjava Barcelona, el 1765 s'hi construí un nou altar i una capella. Vegeu J. TERRADAS, *Historia de la iglesia parroquial de los Santos Mártires Gervasio y Protasio. Nuestra Señora de la Bonanova de Barcelona*, Barcelona: La Hormiga de Oro, 1901.

12. *Bellasguart: torre dels capellans de Sant Just, antes lo antich castell de dit nom. Interantíssim als artistes per conservar-se en ell vàries ruïnes y alguns fracmens de arquitectura rància.* Es tracta de l'antiga residència reial construïda el 1408 a l'antiga torre de Vallblanc, al futur municipi de Sant Gervasi de Cassoles, en ésser adquirida pel rei Martí I per intentar de refer en aquest indret sanitos la seva malmesa salut. Intervingué com a escrivà Bernat Metge, a qui fou degut probablement el nom de Bellesguard. S'hi celebraren les noces del rei amb Margarida de Prades (1409). Ja vídua, aquesta l'empenyorà a la seva cunyada, Violant de Bar. El 1418 el batlle general, Pere Becet, demanà al rei Alfons que li deixés apoderar-se de la torre, atès el grau d'abandonament en què es trobava. Amb tot, el rei la cedí al cavaller Francesc d'Arinyó el 1424. Pocs anys més tard, n'era propietària Elionor de Cervelló, la qual la va cedir als monjos de la Vall d'Hebron i de Sant Jeroni de la Murtra, que pretenien d'unir-se en un de sol. Com que no va poder dur a terme aquest propòsit, Elionor de Cervelló decidí vendre Bellesguard al cavaller Francesc Desvalls, el qual la cedí al comanador de l'orde de Sant Joan

Aquí sí que la anyoransa
 se desvanesqué algun poch,
 pués tot seguit toca a foch
 lo director de
 la artística jovenalla,
 del pèsol se trau la palla pitansa:
 a pelar fabas se abansa
 y se juga alegrament,
 mes tot lo divertiment
 no va pasar de la ralla.¹³

Baco ja habia amanit
 lo seu licor celestial,
 Neptuno tenia en sal
 lo seu exèrcit confit:¹⁴
 lo llus venia fregit,
 sols faltaba fer-i such;
 avisa la gana al cuch
 quant tot està preparat,
 y el dols sonido del plat
 las convida a umplir el buch.

“Ay, Musa!, per què nos callas
 la algarabia y rahons
 quant vegeren los florons
 que algunas dèyan medallas?¹⁵
 Tems a la faba y te encallas?
 Te espanta tanta sardina?
 Lo pèsol te desatina?
 La escarxofa at causa por?
 Te amedrenta, o fa temor,
 del peix la terrible espina?”

de Jerusalem de Miravet. A la darrerria del segle XV passà a mans del comte de Mòdica, un successor del qual la vengué el 1568 a Francesc Caçador. Molt malmesa, a mitjan segle XVII n'eren els propietaris la família Gualbes, els quals la llogaren a la comunitat dels Sants Just i Pastor el 1711. Vegeu F. CARRERAS i CANDI, «Bellesguard», *Miscelânea Histórica Catalana*, vol. 1, Barcelona, 1901.

13. *Alguns se divertiren ab dit joch per aguardar la gasòfia.*

14. *Sardina, anxoba, peix fregit y oli.*

15. *La entrada fou fabada ab cancelada y butifarra.*

“Ay, no!”, respongué Talia,
alentada ab licor vell
que lo alcaide del castell
per son regalo tenia:¹⁶
“aqueixa tristesa mia
ni és temor ni desventura,
sinó de certa tristura
que me oprimeix, ab rahó,
de vèurer que en tal funció
y fàltia la Arquitectura.”

“Lo matex que tu sentim”,
digueren, “y prometem
que jamay olvidarem
la amistat que li tenim:
en senyal de més estim
brindarem alegrament
ab lo líquit ayguardent,
en presència de totom,
y collocarem son nom
al puesto més eminent.”

Del Tibidabo¹⁷ a la altura
algunas varen pujar
y hallí feren resonar
lo nom de la Arquitectura;
y la partera Pintura¹⁸
que baix habia quedat,
quant agueren regresat
prometé de bona gana
contaria a la germana
tot lo que habia pasat.

16. *Lo capellà procurador se luí regalan-los un vi cullit en la matexa heretat, de singular fortaleza.*

17. *Tibidabo: Montanya la més elevada de las que circueyen lo pla de Barcelona. Después se baxà per Sarrià, se seguí lo hermós jardí de Gironella, y en senyal de que tot hanà hermosísimamen y ab lo major candor se despediren al portal de l'Àngel. La torre Gironella, situada a l'antic camí de Barcelona, fou una de les més importants de Sarrià per la seva extensió, el seu palau, jardins, fonts i boscos. Antoni de Gironella en fou el darrer propietari d'aquest cognom fins al 1850, en què vengué l'heretat.*

18. *Poesis pintura loquens.*